

Työtjärven käyttö- ja hoitosuunnitelma vuosille 2010–2020

Päijät-Hämeen Kalatalouskeskus ry
www.kalatalouskeskus.net

SISÄLLYSLUETTELO

A. PERUSTIETOA TYÖTJÄRVESTÄ	2
1. Johdanto	2
2. Yleistä	2
3. Vedenlaatu	4
3.1 Näytteenotto	4
4. Kalastusalue ja kalastusalueen tehtävät	4
5. Osakaskunnat ja osakaskuntien tehtävät	5
6. Vesialueiden omistus	5
7. Ranta-asutus ja virkistyskäyttö	5
8. Kalasto ja kalastus.....	5
8.1 Tietoa kalastosta.....	5
8.1.1 Kuha	6
8.1.2 Ahven.....	6
8.1.3 Lahna.....	6
8.1.4 Hauki.....	6
8.2 Koekalastukset	6
8.3 Kalastusmuodot, pyydykset ja rajoitukset	7
8.4 Kalastuksen valvonta	7
8.5 Kalastusta haitanneet tekijät.....	8
9. Kalastuksen järjestäminen	8
9.1 Veneenlaskupaikat, venepaikat/laiturit	8
9.2 Luvat	8
10. Hoitotoimet	9
10.1 Hoitokalastukset.....	9
10.2 Istutukset	9
10.4 Hankkeet	9
B. TYÖTJÄRVEN KÄYTTÖ- JA HOITOSUUNNITELMA	10
11. SWOT- analyysi Työtjärvestä.....	10
12. Kalastuksen järjestäminen.....	10
13. Järven kunnostustoimet.....	11
13.1 Vesikasvien niitto ja turvelauttojen ruoppaaminen.....	12
13.2 Pohjan kemiallinen käsittely rakeisella kalsiumperoksidilla	13
13.3 Imuruoppaus uimarannan edustalta	13
13.4 Istutus, hoito- ja koekalastus	14
13.5 Laskeutusaltaat.....	14
13.6 Hulevedet	14
14. Lähteet.....	15
Taulukot	
Taulukko 1. Koekalastussaaalis vuonna 2005	7
Taulukko 2. Koekalastussaaalis vuonna 2008	7
Taulukko 3. Kuhaistutukset vuonna 2005 ja 2008.....	9
Taulukko 4. Swot-analyysi Työtjärvestä	10
Taulukko 5. Kalastuslupajärjestelmä ja läänikohtainen viehekalastusmaksu.....	11
Kuvat	
Kuva 1. Työtjärven valuma-alue.....	3
Kuva 2. Hollolan kunnan uimaranta	8
Kuva 3. Työtjärven turvelautta	13

A. PERUSTIETOA TYÖTJÄRVESTÄ

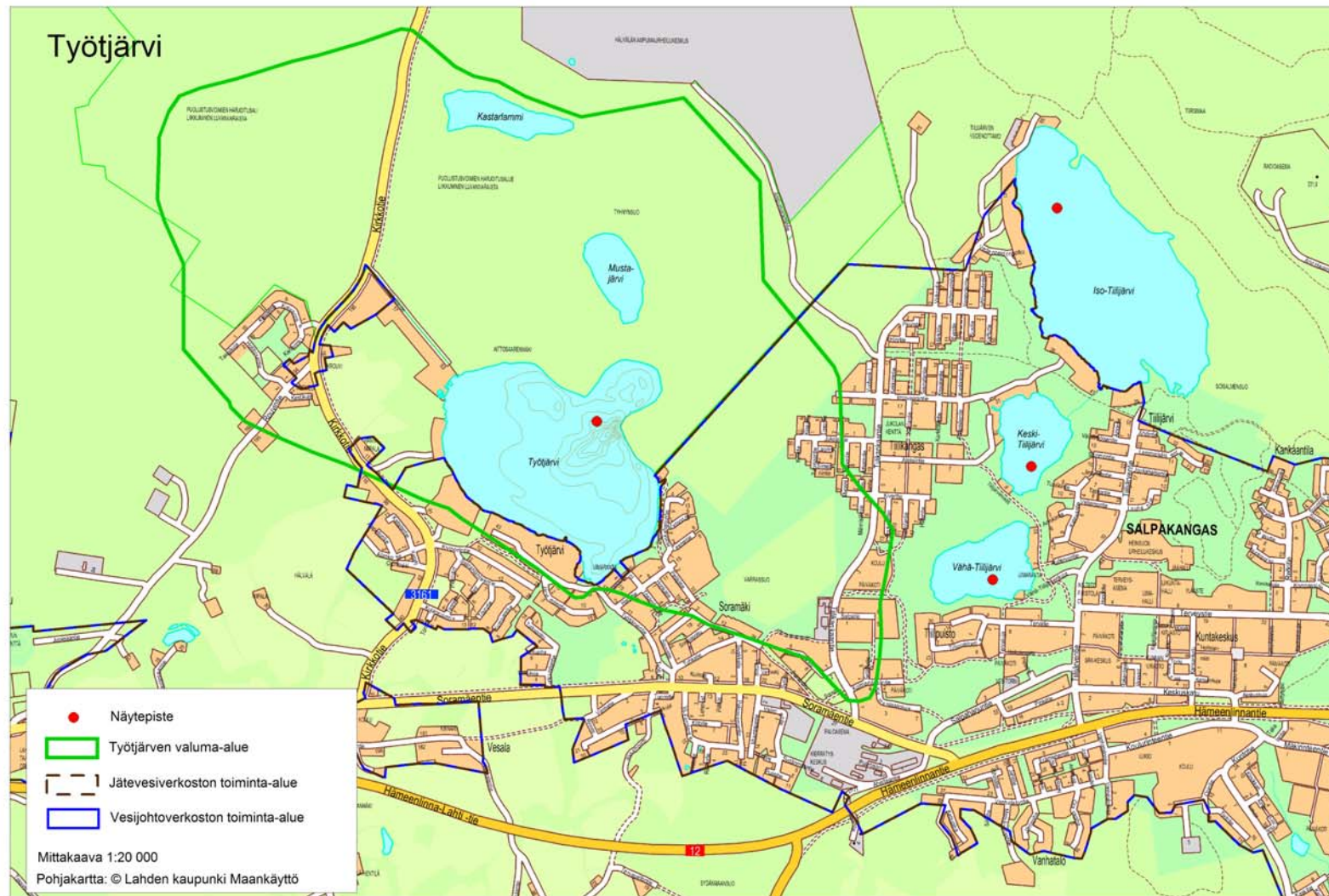
1. Johdanto

Päijät-Hämeen Kalatalouskeskus ry yhteistyössä Lahden kaupungin, Vesijärven ja Nastolan kalastusalueiden, kohdejärvien osakaskuntien, omakotiyhdistyksien, aluekummien ja paikallisten asukkaiden kanssa aloittivat hankkeen, jossa luodaan nuorille ja kaupunkilaisille kalastusmahdollisuuksia. Hankkeen tarkoituksena on perehdyttää järven läheisyydessä asuvia asukkaita oman järvensä tilaan ja sen hoitotoimiin sekä luoda taajamajärvistä kalastuskohteita, jotka sijaitsevat lähellä kaupunkeja ja ihmisiä. Hankkeen rahoituksesta 50 % tuli Hämeen TE-keskukselta ja loput omarahoituksena (Lahden seudun ympäristöpalvelut ja Vesijärvisäätiö).

Työtjärvi valittiin taajamajärvikohteeksi ja tässä käyttö- ja hoitosuunnitelmassa käsitellään Työtjärveä, sen perustietoja ja kalastajille aiheellisia tietoja sekä neuvoja. Työtjärven käyttö- ja hoitosuunnitelma tullaan liittämään Vesijärven kalastusalueen käyttö- ja hoitosuunnitelmaan.

2. Yleistä

Työtjärvi sijaitsee Hollolan kuntakeskuksesta länteen Soramäen asuinalueen luoteispuolella. Työtjärvi kuuluu Luhdanjoen valuma-alueeseen ja Vähäjoen osavaluma-alueeseen. Järven pinta-ala on 56 ha ja järven valuma-alue on noin 5 km². Työtjärvi sijaitsee Salpausselän harjumuodostelman päällä ja sen vuoksi sen valuma-alue on hyvin pieni. Työtjärveen laskee kaivettu oja Mustajärvestä ja järvestä laskee Supanoja kohti Porvoonjokea. Järven keskisyvyys on alle 1,5 m, ja sen syvin kohta on 7 m. Syväne sijaitsee Aittosaarenmäen ja Särkänniemen välisessä lahdessa. Työtjärven kokonaisrantaviivan pituus on 3,4 km. Järvessä veden viipymä on hieman alle 10 vuotta.

Kuva 1. Työtjärven valuma-alue.

3. Vedenlaatu

Järvenpintaa on laskettu 1800- ja 1900-lukujen vaihteessa kaksi kertaa, jolloin sen pinta-ala pieni varsinkin luoteis- ja länsirannan suunnalta. Ensimmäisen kerran vedenpintaa laskettiin 1890-luvun loppupuolella ja toisen kerran 1906 ja 1907 vuosina. Järven pohjoispuolen suoalueita on ojitettu 1950- ja 1960-lukujen vaihteessa. Työtjärven veden väri on tummunut humuspitoisuuden kasvuttua, kun Mustajärven ja Työtjärven välisiä soiden ojituksia jatkettiin 1970-luvulla. Ojitukset lisäsivät myös ravinteiden pääsyä järveen.

Työtjärven veden ravinteisuutta on tarkasteltu kokonaisfosfori- ja kokonaistypipitoisuuksien avulla. Kokonaisfosforipitoisuus on järvestä laskenut erityisen selvästi alusvedessä. Havaittu kokonaisfosforipitoisuuden lasku voi johtua näytteenottoyvyksien vaihteluista. Mittaustuloksien mukaan kokonaistyyppi puolestaan olisi nousussa sekä päälly- että alusvedessä.

Työtjärvestä on ollut happiongelmiä 1980- ja 1990-luvun alun kevättalvikuukausien aikana. Järven pH on noin 6. Työtjärvestä on esiintynyt 1980-luvulla limalevää, joka muodostaa ihmisen iholle ruskean ja kiristävän kalvon. Limalevän määrä on kuitenkin vähentynyt viime vuosina.

Työtjärven ravinnepitoisuudet ovat hieman koholla. Koska ravinteet ovat sitoutuneet humukseen, ne eivät ole helposti levien käytettävissä. Pitoisuudet viittaavat lievästi rehevöityneeseen järveen, mutta järven voidaan katsoa olevan ekologisesti hyvässä tilassa. Työtjärven laskevat suvedet aiheuttavat humuspitoisuutta ja veden ruskean värin. Järven ympärillä ei ole peltoviljelyä tai maataloutta eikä sitä kuormita haja-asutuksen jätevedet. Hulevesien merkitys ei ole tällä hetkellä suuri, mutta Krouvin alueen rakentaminen voi muuttaa tilannetta.

3.1 Näytteenotto

Työtjärvestä on otettu vesinäytteitä 1984 vuodesta lähtien. Näytteitä otetaan nykyisin kaksi kertaa vuodessa. Lahden seudun ympäristöpalvelut suorittavat näytteenoton ja tallentvat tulokset.

4. Kalastusalue ja kalastusalueen tehtävät

Työtjärvi kuuluu Vesijärven kalastusalueeseen.

Kalastusalueen tehtävänä on kalastuslain mukaisesti edistää ja seurata toimialueensa kalataloutta. Toimintaa ohjaa kalastuslain 1§, jossa sanotaan, että kalastusta harjoitettaessa on pyrittävä vesialueiden mahdollisimman suureen pysyvään tuottavuuteen. Kalastusalue voi koostua yhden tai useamman kunnan alueella sijaitsevista vesistä, jotka muodostavat kalataloudellisesti yhtenäisen alueen ja joihin on asianmukaista soveltaa yhtenäisiä toimenpiteitä järjestettäessä kalastusoloja. Kalastusalueet ovat erilaisia ja ne kehittävät itsenäisesti toimintaansa.

Kalastusalueella on runsaasti tehtäviä, joiden toteuttaminen edellyttää lisärahoituksen hankkimista esimerkiksi hanketoiminnan avulla.

Kalastusalue on kalastuslaissa määritelty hallinnollinen organisaatio, jonka jäseninä ovat

vesialueiden omistajien lisäksi ammattikalastajien järjestöjen edustajat sekä Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestön kaksi edustajaa. Käytännön toiminnasta vastaa kalastusalueen hallitus ja isännöitsijä.

5. Osakaskunnat ja osakaskuntien tehtävät

Työtjärvi kuuluu Hälvälän ja Vesalan osakaskunnalle. Hälvälän osakaskunta on järjestäytynyt huhtikuun lopussa vuonna 1970 ja lääninhallitus vahvisti kalastuskunnan säännöt 29.4.1972. Hälvälän osakaskunta hoitaa myös Vesalan osakaskunnan omistamaa vesialuetta ja vastaa kalastuksen järjestämisestä alueella.

Osakaskuntien tulee ilmoittaa merkittävistä niitoista, ruoppauksista ja muista vesistöön tai vedenpinnan tasoon vaikuttavista toimenpiteistä kalastusalueelle. Toimenpiteiden toteuttajan tulee ilmoittaa työstä kunnalle, ympäristökeskukselle, osakaskunnalle ja naapureille. Kalastusalue antaa tarvittaessa toimenpiteistä lausunnon.

6. Vesialueiden omistus

Työtjärven vesialueiden omistus kuuluu Hälvälän ja Vesalan osakaskunnille.

7. Ranta-asutus ja virkistyskäyttö

Työtjärvellä on 27 rantakiinteistöä ja kahdeksan rantatonttia. Työtjärven rannalla on kunnan yleinen uimaranta, puolustusvoimien harjoitusalueen saunoja, muutamia kesämökkejä. Järven länsirannalle on kaavoitettu asumiseen Krouvin alue ja itärannalle lähelle puolustusvoimien aluetta Eerolan alue. Järven virkistyskäyttöarvolle asetetut vaatimukset ovat nousseet uusien asuinalueiden myötä. Työtjärven kaakkoisella rantavyöhykkeellä on virkistysreittejä.

8. Kalasto ja kalastus

8.1 Tietoa kalastosta

Työtjärven kalastoon kuuluvat mm. kuha, siika, hauki, ahven, lahna ja särki. Kalastoa on tutkittu Koulutuskeskus Salpauksen vuonna 2005 suorittaman koekalastuksen avulla. Koekalastussaaliin perusteella kalaston tila todettiin normaaliksi eikä kalakuolemia ole havaittu 20 vuoteen.

Haukikannan luontaista lisääntymistä on pyritty parantamaan kutuaikaisilla rauhoituksilla. Hauen kutualueet ovat soistumisen takia heikentyneet.

Siika ei ole menestynyt Työtjärvellä. Koska siikaistutukset eivät ole antaneet toivottua tulosta, ei istutuksia ole tehty viime vuosina.

Työtjärveen istutettiin jokirapuja vuonna 1995. Kannan kehittyminen näytti onnistuvan, mutta ravut hävisivät yllättäen vuonna 1998. Syytä häviämiseen ei ole löydetty, koska kuolleita rapuja ei tutkimuksiin saatu. Häviämisen syyksi on arvioitu pH:n alenemista tai rapuruttoa.

8.1.1 Kuha

Kuha viihtyy järvissä, joissa on hyvä happitilanne, lämmin vesi ja pieni näkösyvyys. Ne liikkuvat yleensä pienissä parvissa tai yksittäin. Kuhan kutuaika ajoittuu touko-kesäkuuhun. Kuha kutee matalaan noin 1-3 metrin syvyyteen kovalle sora-, hiekka- tai savipohjalle. Työtjärven kuhakanta on saavutettu istutuksilla. Istutetut kuhat ovat myös vähentäneet särkikalojen määrää järvellä.

8.1.2 Ahven

Ahven kantojen runsauden ja helpon pyydystettävyytensä ansiosta vuoksi ahven on hyvä onkisaalis. Ahvenen kasvunopeus riippuu sen elinalueensa ravintotilanteen ja kannan tiheyden mukaan. Ahven tulee sukukypsäksi 2-5 vuoden ikäisenä ja 9-14 cm pituisena. Kutu alkaa matalissa rantavesissä Etelä-Suomessa huhti-toukokuussa. Työtjärven ahvenkannoissa on huomattu hidaskasvuisuutta, joka saattaa johtua liian suuren kannan aiheuttamasta ravintokilpailusta.

8.1.3 Lahna

Lahna kuuluu särkikaloihin. Särkikalat syövät pohjalietteessä eläviä nilviäisiä ja hyönteistoukkia. Lahna on pitkä ikäinen ja hidaskasvuinen. Rehevien vesistöjen tiheiden kantojen lahna yksilöt voivat 15-vuotiaana olla vain 0,5 kg. Lahna tulee sukukypsäksi 7- 11 vuoden ikäisenä. Kutu alkaa keväällä veden lämmentyessä noin 15 asteeseen. Lahnan kutu on jaksottainen ja saattaa kestää useita viikkoja. Työtjärvellä lahnan koko on pienentynyt, koska järven pohja on hyvin huonossa kunnossa.

8.1.4 Hauki

Hauki on petokala, joka käyttää ravintonaan toisia kaloja. Hauki on hyvin arvostettu ja tärkeä virkistyskalastuksen kohde. Hauen kasvu on ensimmäisinä vuosina varsin nopeaa. Vuoden ikäisenä hauen pituus on 9-15 cm. Hauki on keväät kutuinen ja kutu tapahtuu runsaskasvustoilla tulvarannoilla. Työtjärvellä on pyritty parantamaan hauen luontaista lisääntymistä kutuaikaisilla rauhoituksilla. Hauen luontaista lisääntymismahdollisuutta tulisi parantaa ranta-alueita niittämällä ja ruoppaamalla.

8.2 Koekalastukset

Hälvälän kalastuskunta on tehnyt koekalastuksia vuonna 1999. Työtjärvestä on myös pyydetty särkikalaa nuotalla vuonna 1999. Yhdellä nuotan vedolla saatiin 5 000 kg kalaa. Saalis koostui pääasiassa lahnoista ja särjistä, mutta mukana oli myös ahventa ja siikaa. Tutkimuksien mukaan kalojen kasvu oli hidasta ja kalakannat olivat kääpiöityneet. Työtjärvellä suoritettiin toinen nuottaus vuonna 2001, jolloin saalis oli vain 100 kg.

Koekalastuksia on tehty myös vuonna 2005 ja vuonna 2008 Nordic-yleiskatsausverkoilla. Koekalastussaalis oli vuonna 2005 yhteensä noin 5,2 kg seitsemästä verkosta ja tärkeimmät saaliskalat olivat ahven ja särki. Ahvenen kokonaisbiomassa oli 55 % ja särjen 16 %.

Taulukko 1. Koekalastussaaalis vuonna 2005

Laji	Lukumäärä	Paino (g)
Ahven	115	2 884
Särki	11	809
Kuha	2	286
Hauki	1	1 210
Yhteensä	129	5 189

Vuonna 2008 syksyllä suoritettiin koekalastus Työtjärvellä. Koekalastussaaalis oli yhteensä noin 4,5 kg ja koostui pääasiassa ahvenista, joita tuli yhteensä 58 kappaletta. Ahventen lisäksi saatiin hauki, lahna ja särki. Koekalastussaaaliin perusteella särkikannat ovat heikot ja ahvenen osuus on suuri.

Taulukko 2. Koekalastussaaalis vuonna 2008

Laji	Lukumäärä	Paino (g)
Ahven	58	1 817
Hauki	1	2 022
Särki	1	118
Lahna	1	496
Yhteensä	61	4 453

8.3 Kalastusmuodot, pyydykset ja rajoitukset

Järvellä voidaan harjoittaa yleiskalastusoikeuksiin perustuvaa pyyntiä: onkimista ja pilkkimistä. Sallittua on myös maksulliseen läänikohtaiseen viehelupaan perustuva kalastus.

Kalastusalueen ja osakaskunnan kokousten päätöksillä voidaan käyttää pienempiä selvästi havaittavia pyydysmerkkejä. Selvästi havaittavana pyydysmerkinä voidaan pitää esim. metrin korkuisia 30 x 30 cm lipulla varustettuja salkoja. Rantavesissä, varsinkin katiskapyynnissä, voidaan käyttää esim. 5-10 litran muovikannuja, jotka on varustettu kalastajan nimellä ja lommeilla.

Työtjärvellä on kielletty kalastaminen 23-49 mm solmuvälin verkoilla ja kuhan alimitaksi on määrätty 42 cm. Työtjärvellä on kielletty perämoottorien käyttö veneissä.

8.4 Kalastuksen valvonta

Vesijärven kalastusalueella valvontaa suorittaa 32 valan tehnyttä kalastusvalvojaa sekä satunnaisesti poliisi. Osakas- ja kalastuskunnilla on kalastuksen valvonnassa tärkeä rooli. Työtjärvellä kalastusta valvoo viisi osakaskunnan asettamaa kalastusvalvojaa, jotka tekevät 2-3 iskua vuodessa. Valvonta on sujunut ongelmitta, mutta muutamia huomautuksia on jouduttu antamaan kalastussääntöjen rikkomisesta.

8.5 Kalastusta haitanneet tekijät

Kalastusta ovat haitanneet levät ja verkkojen limoittuminen sekä rantasammalet. Suurimpia ongelmia on kuitenkin aiheuttanut järven pohjalla oleva muta, joka likaa kalanpyydykset, jolloin niiden pyyntiteho laskee.

9. Kalastuksen järjestäminen

9.1 Veneenlaskupaikat, venepaikat/laiturit

Osakaskunnilla on oma veneranta sekä kunnalla omaa ranta-aluetta. Uimarannalla, kunnan rannalla ja palokunnan rannassa on laiturit.

Kuva 2. Hollolan kunnan uimaranta

9.2 Luvat

Viehekalastuslupia myydään kaikille halukkaille vähäisen kysynnän vuoksi. Verkkolupien hinta on vuonna 2009 osakaskunnan jäsenille 10 €verkko ja katiskalupa 5 €katiska. Katiskalupia myydään kaikille halukkaille. Osakkaat voivat ostaa kaksi verkkolupaa. Vuonna 2009 myytiin verkkolupia 10 kappaletta ja katiskalupia 15 kappaletta. Yhteensä lupamyynnistä kertyi tuloja 175 euroa.

10. Hoitotoimet

10.1 Hoitokalastukset

Työtjärveä on hoitokalastettu vuonna 2001 Päijät-Hämeen järvihankkeen toimesta. Hoitokalastuksen suorittivat nuottaamalla Vesijärven kalastusalueen kalastajat. Yhden nuotanvedon saalis oli vain 100 kg. Nuottauksen saalis osoitti, että siikojen ja särkien keskikoko on kasvanut vuoden 1999 jälkeen. Työtjärveä on koekalastettu viimeksi vuonna 2008, jolloin todettiin särki- ja lahnakantojen olevan hyvin pienet. Tämän vuoksi ei hoitokalastuksia ole tarvetta jatkaa ainakaan lähivuosina.

10.2 Istutukset

Osakaskunta on istuttanut Työtjärveen siikaa jopa 7 000 kpl vuodessa, mutta niiden kasvu on ollut heikkoa suurien istutusmäärien vuoksi. Hälvälän osakaskunta istuttaa Työtjärveen kuhaa joka toinen vuosi. Kuhaa on istutettu vuosina 2005 ja 2007. Kuhaistutukset ovat onnistuneet ja järvestä on saatu muutamia suuria yksilöitä. Kuha- ja siikaistutuksien suositukset löytyvät suunnitelmaosasta.

Taulukko 3. Kuhaistutukset vuonna 2005 ja 2008

Vuosi	Kalalaji	Ikä	Istukkaat
2005	Kuha	1k	2 260
2007	Kuha	1k	650

Taulukossa käytetyt termit: 1k = yksikesäinen

10.4 Hankkeet

Työtjärvi on ollut mukana *Päijät-Hämeen järvien kuormituksen pienentäminen* – hankkeessa vuosina 2003–2006 sekä sitä edeltäneessä järvihankkeessa vuosina 1991–2001. EU-rahoitteisessa hankkeessa Eerolan alueen edessä olevaa kunnan omistamaa ranta-aluetta suunniteltiin ruopattavaksi kokeilu mielessä. Tarkoituksena oli ennallistaa järven itäinen ranta virkistyskäytön parantamista silmällä pitäen ja poistaa järven pohjaan sedimentoitunutta hienoa ainesta. Hankkeeseen oli valmiina rahoitus, mutta leudon talven vuoksi ruoppausta ei voitu toteuttaa ajoissa.

Nykyisin Työtjärvi on mukana *Lahden seudun ympäristöpalveluiden järvitarkkailuohjelmassa* osana Vesijärvisäätiön ja Lahden seudun ympäristöpalveluiden laatimaa Vesijärviohjelmaa.

Vuonna 2009 toimintansa aloittaneen Päijät-Hämeen Vesijärvisäätiön ja Hämeen TE-keskuksen avustuksella laaditaan Työtjärvelle uusi käyttöä ja hoitoa ohjaava suunnitelma.

B. TYÖTJÄRVEN KÄYTTÖ- JA HOITOSUUNNITELMA

11. SWOT- analyysi Työtjärvestä

Alla olevassa taulukossa (Taulukko 4) on esiteltyä Työtjärven vahvuudet, mahdollisuudet, uhat ja heikkoudet.

Taulukko 4. Swot-analyysi Työtjärvestä

Vahvuudet	Heikkoudet
<ul style="list-style-type: none">• aktiivinen ja toimiva osakaskunta• taajamajärvi, jolla suuri virkistyskäyttöarvo• uusien rahoitusmahdollisuuksien hyödyntäminen• helppo järjestää kalastuskohde• yhtenäinen vesialueen hallinta• vahva kuhakanta	<ul style="list-style-type: none">• vedenlaatu; ajoittaiset sinileväkukinnot• ojitettujen soiden suuri pinta-ala• turvelautat ja uistinviita
Mahdollisuudet	Uhat
<ul style="list-style-type: none">• kokeilla uusia järvienkunnostus toimenpiteitä• kehittää alueesta taajamakalastuskohde• kunnostustoimilla säilyttää uimakelpoisuus• alueella talkootoimintaa• yhteistyö puolustusvoimien kanssa	<ul style="list-style-type: none">• rehevöitymiskehitys pahenee• talkootoiminta hiipuu• lisääntyvä rantarakentaminen

12. Kalastuksen järjestäminen

Kalastaessa Työtjärvellä tarvitsee suorittaa läänikohtainen viehekalastusmaksu ja valtion kalastushoitomaksu. Alla olevasta taulukosta (Taulukko 5) näet milloin tarvitset läänikohtaisen viehekalastusmaksun/vesialueenomistajan luvan tai kalastushoitomaksun.

Taulukko 5. Kalastuslupajärjestelmä ja läänikohtainen viehekalastusmaksu

	Alle 18 vuotiaat ja 65 vuotta täyttäneet	18-64 vuotiaat
Onkiminen ja pilkkiminen (1., 2.)	<ul style="list-style-type: none"> • maksuton • yleiskalastusoikeus 	<ul style="list-style-type: none"> • maksuton • yleiskalastusoikeus
Viehekalastus, heittokalastus tai uistelu yhdellä vavalla (1., 3.)	<ul style="list-style-type: none"> • ei valtionkalastuksenhoitomaksua • eikä viehekalastusmaksua 	<ul style="list-style-type: none"> • valtion kalastuksenhoitomaksu • viehekalastusmaksu tai vesialueenomistajan lupa
Muu kalastus, uistelu useammalla kuin yhdellä vavalla ja ravustus	<ul style="list-style-type: none"> • ei valtion kalastuksenhoitomaksua • vesialueenomistajan lupa 	<ul style="list-style-type: none"> • valtion kalastuksenhoitomaksu • vesialueenomistajan lupa

1. Kalastusta rajoitetaan kuitenkin siten, että kalastus on kielletty mm. siika- ja lohipitoisten jokien koski- ja virtapaikoissa sekä vesialueilla, joissa kalastus on kielletty muun säädöksen tai päätöksen nojalla.
2. Vavassa saa olla heittokalastukseen soveltumaton kela.
3. Läänikohtainen viehekalastus on joillakin vesialueilla kielletty erillisellä päätöksellä.

Läänikohtainen viehekalastusmaksu soveltuu hyvin heittokalastusluvaksi, koska se oikeuttaa käyttämään yhtä vapaa, kela ja viehettä kerralla. Sen turvin voi myös uistella vain yhdellä vavalla kalastajaa kohden. Jos aikoo uistella useammalla kuin yhdellä vavalla kalastajaa kohden, tarvitaan iästä riippumatta kalastusoikeuden haltijan myöntämä lupa.

Kalastusta tai ravustusta harjoittavan henkilön tulee maksaa valtiolle kalastuksenhoitomaksu. Maksu on suuruudeltaan 22 €/ kalenterivuosi tai 7 €/ 7 vrk kalastusjaksolta vuonna 2010. Kalastuksenhoitomaksu on myös suoritettava, vaikka kalastaisikin vain omalla vesialueella. Kalastuksenhoitomaksua ei kuitenkaan tarvitse maksaa, jos henkilö on alle 18-vuotias tai 65 vuotta täyttänyt. Maksua ei tarvitse myöskään suorittaa, jos henkilö harjoittaa vain pilkkimistä tai onkimista.

Maksu maksetaan maa- ja metsätalousministeriön tilille. Maksukuitti tai sen kopio on pidettävä mukana kalastettaessa ja esitettävä, jos kalastuksenvalvoja tai viranomainen sitä kysyy.

Hälvälän osakaskunta myy vesialueelleen osakkaille kaksi verkkolupaa (3 x 30 m) ja katiskalupia kysynnän mukaan 5 €/kpl. Hoitokalastuksessa käytettävät katiskat ovat maksuttomia. Viehelupia myytiin vuonna 2009 kaikille halukkaille 5 €/ kpl. Lupia myy Hannu Niipala, Kirkkotie 117 15880 Hollola, puh. 050 323 6813.

Katiskapyyntiä tulisi suosia ja antaa nuorille ilmainen katiskalupa. Ilmaisen luvan avulla voidaan poistaa järvestä vajaasti hyödynnettyä kalaa, innostaa nuoria kalastukseen ja järvenhoitotyöhön.

13. Järven kunnostustoimet

Työtjärveä kunnostetaan vesikasvien niitolla, turvelautojen ruoppauksella, kalsiumperoksidikäsittelyllä ja istutuksilla. Työtjärven kuormituslähde tullaan selvittämään ja

tarpeen mukaan ryhdytään tarvittaviin lisätoimenpiteisiin. Työtjärven kohdalla kunnostustoimenpiteet on lueteltu seuraavassa kohdassa (kohta 12.1), mutta näiden varmojen kunnostustoimenpiteiden lisäksi keskustelua on käyty mm. suoalueiden ennallistamisesta sekä vedenpinnan väliaikaisesta laskusta. Vedenpinnan lasku olisi yksi vaihtoehto pohjalle kertyneen humuksen poistamiseksi ja vesimassan kasvattamiseksi. Vedenpinnan lasku vaatii ympäristölupaviraston luvan. Tarvittava lupaprosessi on työläs. Vedenpinnan merkittävä nosto voisi aiheuttaa joillekin rantakiinteistöille vesivahinkoja, eikä sitä voi suositella hoitokeinoksi Työtjärvellä.

13.1 Vesikasvien niitto ja turvelauttojen ruoppaaminen

Työtjärven rannoilla on laajoja uistinvitakasvustoja, joita voidaan pienentää vaijeriniitolla. Vaijeriniitto ei tarvitse isoa kalustoa ja se on helppo suorittaa Työtjärvellä. Vaijeriniitto onnistuu talkoovoimin. Vesikasvien niittäminen parantaa virkistyskäyttöä ja helpottaa kalastusta. Vaijeriniitot tulee suunnitella huolellisesti, eikä niitä saa suorittaa liikaa, sillä uistinvitakasvustot tarjoavat mm. eläinplanktonille piilopaikkoja. Ensimmäisen niiton jälkeen tulee pitää pieni tauko ja seurata niiton vaikutuksia.

Koneniittoa vaativia ruovikoita ei järvellä ole. Ulpukan tehokas poistaminen vaatii juurakon koneellista poistamista.

Työtjärven rannoille on muodostunut turvelauttoja, joita on tarkoitus ruopata. Ruoppauksella avattaisiin mm. hauille kutualueita, jolloin niiden luontainen lisääntyminen helpottuisi. Ruoppauksella poistetaan ylimääräistä kasvimassaa, parannetaan rantojen käyttökelpoisuutta ja samalla lisätään järven pinta-alaa. Turvelauttojen ruoppaus suoritetaan talviaikana 2010–2011 ja ruoppausalueet merkitään sekä paalutetaan kesällä 2010.

Vesikasvien niittoja tai ruoppauksia suunniteltaessa tulee ilmoittaa naapureille, vesialueen omistajalle ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Vesialueen omistajalta tulee lisäksi pyytää lupa toimenpiteeseen. Alueelliselle ympäristökeskukselle tulee yli 1 ha niitosta tai yli 100 m³ massan poistosta ilmoittaa kirjallisesti 1 kk etukäteen. Jos toimenpiteessä käytettävä läjityspaikka tai yksityistie ei ole omilla maillasi, muista pyytää niiden käyttöön lupa. Kaikki luvat tulisi pyytää kirjallisesti. Asiantuntijan kanssa on hyvä keskustella ruoppauksien ja niittojen ajankohdasta sekä vesikasvien poiston suunnittelusta. Tehokkain niittoaikakohta on yleisesti heinä-elokuun vaihteessa. Ruoppauksia tulisi välttää kesäaikaan, jolloin se voi aiheuttaa haittaa vesiluonnolle ja virkistyskäytölle.

Ennen niittoja on selvitettävä vesikasvien läjityspaikat. Niitetyt kasvit tulee läjittää heti niiton yhteydessä riittävän kauaksi vesistöstä. Niitetyt kasvit voi myös kuljettaa kompostoitavaksi paikalliselle kompostointilaitokselle.

Kuva 3. Työtjärven turvelautta

13.2 Pohjan kemiallinen käsittely rakeisella kalsiumperoksidilla

Työtjärven syvänteen alueella kokeillaan tutkimusmielessä pohjan kalsiumperoksidikäsittelyä. Tutkimuksen suorittaa Helsingin yliopiston ympäristöekologian laitos. Kalsiumperoksidi on koostumukseltaan rakeista ja se levitettiin järveen syksyllä 2009 veneestä käsin. Aine uppoaa sedimentin pintakerrokseen ja reagoidessaan veden kanssa se alkaa vapauttaa hitaasti happea. Käsittely ei muuta sedimentin rakennetta, mutta parantaa sedimentin happitilannetta. Samalla sedimentti tiivistyy, jolloin järven tilavuus kasvaa. Reagenssin vaikutus pH-arvoon on vähäisempi, kuin esimerkiksi Likolammella käytetyllä happikalkilla, jossa kalsiumhydroksidin osuus oli suurempi.

Tutkimustulosten perusteella arvioidaan soveltuuko menetelmä muille järville. Tutkimus valmistuu kesällä 2010.

13.3 Imuruoppaus uimarannan edustalta

Työtjärven sedimentti on hyvin vesipitoista, joten imuruoppaus on soveltuva menetelmä. Imuruoppauksen tarkoituksena on parantaa uimarannan virkistyskäyttöä. Imuruoppauksessa poistettava massa imetään pohjalta pumpulla ja pumpataan paineputkistoa pitkin läjitysalueelle, josta vesi palautuu takaisin järveen ja kuivunut sedimentti on toimitettavissa jatkokäyttöön.

Imuruoppauksesta päätetään kalsiumperoksidikäsittelyn vaikutusten selvittyä. Arvioitu toteuttamisaika on avovesikaudella 2013. Edellytyksenä toimenpiteelle on, ettei järven pintaa tilapäisesti lasketa laajempaa ruoppausta varten.

13.4 Istutus, hoito- ja koekalastus

Istutuksia tullaan tekemään Työtjärvellä tulevaisuudessakin. Istutuslajina on kuha, jota istutetaan järveen joka toinen vuosi.

Hoitokalastuksia ei Työtjärvellä tarvitse vuosittain tehdä, koska järven syvänteestä saadaan kerralla jopa 5 000 kg saalis. Hoitokalastussaaaliista voidaan karkeasti arvioida kalaston koostumus ja hoitokalastuksen tarve.

Työtjärvellä tulisi suorittaa koekalastuksia 3-4 vuoden välein. Seuraava koekalastus tehdään vuonna 2012.

Työtjärveen yritettiin vuonna 1995 palauttaa jokirapukanta, mutta hyvästä alusta huolimatta istutus epäonnistui ja rapukanta tuhoutui. Ennen uusia jokirapuistutuksia tulee selvittää nykyinen rapukanta ja edellytykset ravun menestymiselle. Selvitykset tehdään mahdollisten ruoppauksien jälkeen vuonna 2014.

13.5 Laskeutusaltaat

Laskeutusaltaat ovat ojaan tai puroon kaivettuja tai padottuja altaita. Altaiden tarkoituksena on poistaa valumavesien mukana kulkeutuvaa kiintoainetta ja ravinteita. Altaiden toiminta perustuu veden mukana kulkeutuvan maa-aineksen laskeutumisesta altaan pohjalle, kun veden pyörteisyys ja virtausnopeus pienenee.

Laskeutusallas rakennetaan Tyhnynsuolta laskevan ojan varteen vähentämään suo-alueelta tulevaa kiintoainekuormitusta. Rakentamista varten haetaan rahoitusta Lahden seudun ympäristöpalveluilta, Vesijärvisäätiöltä ja Hollolan kunnalta. Tyhnynsuo kuuluu puolustusvoimille ja alueen omistaa maa- ja metsätalousministeriö. Hankkeelle tarvitaan lupa sekä puolustusvoimilta että maa- ja metsätalousministeriöltä. Selvitettävänä on myös, olisiko koko suoalue entisöitävissä.

13.6 Hulevedet

Ennen uusien alueiden rakentamista tulee hulevesille rakentaa käsittelyjärjestelmät. Rakentamisen aikana hulevesikuormitus on suuri, koska maaperä on paljaana ja sateet huuhtovat ravinteita vesistöön.

14. Lähteet

Hollolan kunta. Päijät-Hämeen järvien hoito- ja kunnostusprojekti Työtjärvi. Projektitutkija Juha Närä 2001. http://www.hollola.fi/ymparisto/ympsuojelu/ymps_JHKH_yv_Tyotjarvi.htm (viitattu 21.5.2008)

Suomen ympäristökeskus. Viinikkala, Jouni, Mykkänen Erkki & Ulvi, Teemu. Järvien kunnostus osa 2. <http://www.ymparisto.fi/download.asp?contentid=32240&lan=FI> (viitattu 21.5.2008)

Lahden kaupunki valvonta- ja ympäristökeskus. Päijät-Hämeen järvien kuormituksen pienentäminen –hanke. Lahden pienjärvien veden laadun tutkimuksia 30 vuotta. Juha Keto 2006.

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos, RKTL. Tietoa kalalajeista www.rktl.fi/kala/tietoa_kalalajeista/lahna/ (viitattu 12.6.2008)
www.rktl.fi/kala/tieto_kalalajeista/ahven/ (viitattu 12.6.2008)

Työtjärven hoitoryhmä. Työtjärven hoitosuunnitelma. Kinnari, Teemu; Kurki Eino & Niipala, Hannu.

Hämeen TE-keskus. Kalataloushallinnan istutusrekisteri 2005–2007.

Päijät-Hämeen järvien kuormituksen pienentäminen –hanke. Työtjärven koekalastus. Niina Kinnunen 2005.

Hollolan Työtjärven kunnostus- ja hoitosuunnitelma. Niina Kinnunen 2005.

TE-keskus. Kalataloushallinnon istutusrekisteri.

Niipala, Hannu. Haastattelu 12.2.2009. Hollolan Työtjärvi.

Latva, Lauri. Sähköpostihaastattelu 14.10.2008.

Harri Lemola, Ari Rinkinen, Jari Hagman. Hollolan kunta. Kokous 5.6.2009.